

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
«Основи регіоналістики»

Обсяг	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Семестр, рік	I семестр, 2 рік
День, час, місце	За розкладом
Викладач	Приходько Зоя Володимирівна, к.геогр.н., доцент
Контактний телефон	0980427682
E-mail	geotourism@onu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: вівторок, 15.00-16.00, четвер, 15.00-16.00 Онлайн: (за попередньою домовленістю) 17.00-21.00 - Viber, Telegram, відеоконференція Zoom

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація можлива під час проведення консультацій за очним принципом (offline), або дистанційно (online) за допомогою Viber, Telegram, Zoom (за попередньою домовленістю). Комунікація може бути здійснена також з використанням E-mail. При цьому необхідно вказувати своє прізвище, ім'я, курс, факультет та назву курсу. Вирішення робочих питань можливо за вказаними номерами телефону.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методологічні основи дослідження регіону та регіональних соціально-економічних процесів, а також регіоналізації території країни як головної складової територіальної організації населення і господарства; принципи ефективної державної регіональної політики та раціональної організації територіальних систем управління.

Пререквізити курсу:

Дисципліна вводиться після або паралельно із засвоєнням дисциплін "Актуальні питання історії та культури України", "Основи економічної теорії", "Основи суспільної географії", "Регіональна економічна і соціальна географія".

Метою курсу є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками щодо регіоналізації країни і дослідження регіонального розвитку; ознайомлення з принципами і методами регіональної політики; дослідження адміністративно-територіального устрою країни/регіону, підходів і механізмів його реформування, принципів і форм територіальної організації управління.

Завдання:

- дослідження теоретико-методологічних основ регіоналізації території країни як головної складової територіальної організації населення і господарства;
- ознайомлення з завданнями і принципами державної регіональної політики;

- ознайомлення з теоретико-методологічними основами дослідження територіальних систем управління, головними факторами і закономірностями їх розвитку, з принципами і механізмами їх раціональної організації;
- огляд нових суспільних запитів до регіоналізації і АТУ країни в умовах становлення державності України та її входження у європейське співтовариство.

Очікувані результати.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- теоретичні підходи до регіоналізації країни та регіонального розвитку;
- принципи і методи державної регіональної політики;
- спеціальну термінологію;
- теоретико-методологічні засади суспільно-географічного дослідження АТУ;
- принципи і закономірності функціонування територіальних систем управління.

вміти:

- практично застосовувати отримані теоретичні знання;
- здійснювати регіоналізацію території країни за певними ознаками і критеріями;
- обґрунтовувати напрями державної регіональної політики на різних територіальних рівнях;
- володіти підходами і методами адміністративно-територіального реформування;
- розробляти рекомендації і відповідні заходи стосовно удосконалення АТУ на рівні регіону.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (28 год.) та семінарських (8 год.) і практичних (8 год.), організації самостійної роботи студентів (46 год.) на денному відділенні та лекцій (12 год.), практичних (6 год.), організації самостійної роботи студентів (72 год.)

Під час викладання дисципліни будуть використовуватися наступні методи навчання: словесні (лекція, бесіда, дискусія); наочні (ілюстрація, демонстрація Power Point); робота з підручником (самостійна робота студентів), виконання практичних робіт, виконання індивідуальних самостійних завдань. Передбачається проведення групових консультацій (1 год. на тиждень згідно з розкладом консультацій).

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні підходи аналізу територіальної організації регіонів

Тема 1. Регіоналізація – головна складова територіальної організації населення і господарства

Тема 2. Регіоналізація території України

Тема 3. Регіональна політика

Тема 4. Обласні регіони України: закономірності розвитку

Змістовий модуль 2. Адміністративно-територіальний устрій України

Тема 5. АТУ як функціонально-управлінська складова територіальної організації суспільства

Тема 6. Характеристика АТУ України

Тема 7. Суспільно-географічні концепції та підходи дослідження АТУ

Тема 8. Методика суспільно-географічного дослідження і реформування АТУ на регіональному рівні

Рекомендована література:

1. Адміністративно-територіальний устрій України. Проблемні питання та можливі шляхи їх вирішення / під загальною редакцією В.Г. Яцуби. Київ: Секретаріат Кабінету міністрів України, 2003. 322 с.
2. Адміністративно-територіальний устрій України. Історія. Сучасність. Перспективи: монографія / В. С. Куйбіда та ін.; заг. ред. О. В. Турчинов. Секретаріат Кабінету Міністрів України. Київ: Геопринт, 2009. 615 с.
3. Доценко А.І. Адміністративно-територіальний устрій і розселення в Україні. Київ: РВПС України НАН України, 2003. 76 с.
4. Одеський регіон: природа, населення, господарство: навч. пос. / За заг. ред. О.Г. Топчієва. Одеса: Астропринт, 2003. 184 с.
5. Реформа для людини. Збірник матеріалів про шляхи реалізації адміністративно-територіальної реформи в Україні. Секретаріат Кабінету міністрів України. Європейська комісія. Київ: „Геопринт”, 2005. 240 с.
6. Топчієв О.Г., Безверхнюк Т.М., Тітенко З.В. Регіональний розвиток України і становлення державної регіональної політики: Навчально-методичний посібник. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2005. 224 с.
7. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування територій. Навчальний посібник. Херсон: вид. Гринь Д. С., 2014. 266 с.
8. Топчієв О. Г., Мальчикова Д.С., Пилипенко І.О., Яворська В. В. Методологічні засади географії: підручник. Одеса: Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова, 2019. 352 с.
9. Топчієв О. Г., Мальчикова Д.С., Пилипенко І.О., Яворська В. В. Методологічні основи географії: Ландшафтна оболонка землі. Довкілля. [навч.посіб.] Херсон: Гельветика, 2018. 348 с.
10. Топчієв О. Г. Мальчикова Д. С., Яворська В. В. Регіоналістика. Навч. посібник. Херсон: Олді-плюс, 2015. 370 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Загальна максимальна кількість балів – 100, в тому числі:

- ♦ поточний контроль (практичні роботи, відповіді під час лекцій, семінарських занять) – 50 балів;
 - ♦ самостійна робота (виконання індивідуальних самостійних завдань та їх захист під час проведення практичних занять) – 20 балів;
 - ♦ підсумковий контроль (тестовий) – 30 балів.
- Підсумковий контроль за дисципліною – іспит.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів складається з самостійного вивчення певного переліку питань за темами навчального курсу або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота студентів контролюється у вигляді: індивідуального опитування, письмових робіт, тестування, письмових звітів (конспектів). Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення, включені до контрольних заходів.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: поточні практичні роботи, підсумковий тестовий контроль здійснюються в аудиторії. У разі відсутності або низького результату всі роботи перескладаються одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. Всі індивідуальні самостійні завдання мають бути здані і захищені не пізніше передостаннього семінарського заняття. У разі порушення термінів здачі і захисту

самостійних індивідуальних завдань кількість балів за їх виконання зменшується. Підсумковий контроль здійснюється в аудиторії на передостанньому тижні. У разі відсутності або низького результату підсумковий тестовий контроль перескладається одноразово на останньому тижні в день планової консультації.

Політика щодо академічної доброчесності: неприпустимі списування, студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання; студент повинен вільно володіти матеріалом, посилаючись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування та запізнень: студент не повинен пропускати семінарські заняття, про відсутність з поважних причин треба заздалегідь інформувати викладача, запізнення не бажані.

Мобільні пристрої: недопустимо користування мобільним телефоном, планшетом або іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).

Поведінка в аудиторії: творча, ділова, доброзичлива атмосфера.